

Eesti langevarjunduseeskiri

EELNÕU – 12.03.2003

1. peatükk. Üldsätted

§ 1. Eeskirja reguleerimisala ja kehtivus

- (1) Käesolev eeskiri sätestab langevarjunduse korraldamise ja selle ohutuse tagamise alused.
- (2) Langevarjundus tähendab tegevusi, mis on seotud:
 - 1) langevarjuhüpete ettekavatsetud sooritamise õhusõidukist;
 - 2) selleks vajaliku langevarjuvarustuse käsitlemise, kasutamise ja hooldamisega;
 - 3) langevarjurite ja teiste langevarjundusspetsialistide koolitamisega.
- (3) Käesoleva eeskirja sätteid rakendatakse tsiviillangevarjunduses. Kaitseväe-, politsei-, tolli- ja piirivalve teenistusülesannete täitmisel toimuvale langevarjundusele laienevad käesoleva eeskirja sätted niivõrd, kuivõrd seda ei ole reguleeritud teiste õigusaktidega.
- (4) Käesoleva eeskirja sätteid rakendatakse nii Eesti kui välisriikide residentide langevarjundustegevustele Eesti territooriumil ja õhuruumis. Eesti residentide langevarjundustegevustele väljaspool Eestit rakendatakse käesoleva eeskirja sätteid niivõrd, kuivõrd see ei lähe vastuollu tegevuse toimumise riigi õigusaktide sätetega.

§ 2. Kasutatavad mõisted

- (1) **Eesti Lennuspordi Föderatsioon** (ELF) on mittetulundusühinguna tegutsev lennuspordialade alaliit, kes Lennuameti poolt määratud ulatuses kontrollib Eestis toimuvat langevarjundust;
- (2) **koolitus** on õppeprotsess, mis annab langevarjuhüpeteks vajalikud teadmised ja oskused;
- (3) **algkoolitus** on koolitus, mis tagab langevarjuhüpete sooritamiseks vajaliku algväljaõppe ja lõpeb A-kategooria pädevusnõuete täitmisega;
- (4) **põhikoolitus** on koolitus, mis tagab langevarjuhüpete iseseisvaks sooritamiseks vajaliku väljaõppe ja lõpeb B-kategooria pädevusnõuete täitmisega;
- (5) **täiendkoolitus** on põhikoolitusele järgnev koolitus, mis tagab koolitatavale täiendväljaõppe kõrgema kategooria (C- või D-kategooria) saamiseks;
- (6) **hüppekoolitus** on koolituse osa, mis seisneb langevarjuhüpete praktilises sooritamises;
- (7) **tandemkoolitus** on hüppekoolituse eriliik, mille puhul õpilane ja instruktor kasutavad hüppeks ühist langevarju;
- (8) **koolitusluba** on klubile ELF-i poolt välja antav kirjalik luba koolituse läbiviimiseks sellel märgitud aladel;
- (9) **tegevusluba** on klubile ELF-i poolt välja antav kirjalik luba koolitusprogrammis ette nähtud langevarjuhüpete korraldamiseks;
- (10) **koolitaja** on alg-, põhi- ja täiendkoolitust andev koolitusorganisatsioon ning tema instruktorkoosseis;
- (11) **õpilane** on langevarjur-õpilane ja tandemõpilane;
- (12) **langevarjur-õpilane** on õpilane, kes omandab teadmisi algkoolituse käigus;
- (13) **tandemõpilane** on õpilane, kes omandab teadmisi tandemkoolituse käigus;
- (14) **viithüpe** on langevarjuhüpe, mille puhul langevarjur avab langevarju vähemalt 5 sekundit pärast õhusõidukist eraldumist;

(15) **pädevustunnistus** on dokument, mis näitab tunnistuse valdaja langevarjualaste teadmiste ja praktiliste oskuste taset ning kinnitab tema lubamist kindlaksmääratud ülesannete täitmisele, samuti tasemele vastavate sportlike langevarjuhüpete sooritamisele;

(16) **langevari** on põhivari, varuvari ja rakmed ehk kandesüsteem;

(17) **avamisautomaat** on varuvarju avamisautomaat ja põhivarju avamisautomaat.

2. peatükk. Langevarjude lennukõlblikkus ja hooldus

§ 3. Tüübiheakskiit

(1) Eestis tohib kasutada langevarje ja avamisautomaate, mis on tunnustatud, kontrollitud ja hooldatud vastavalt käesolevale eeskirjale ja valmistajapoolsetele nõuetele.

(2) ELF peab Eestis tunnustatud langevarjude ja avamisautomaatide tüüpide registrit. ELF võib tunnustada ja registreerida selliste langevarjude ja avamisautomaatide tüüpe, mille on heaks kiitnud valmistajamaa lennundusvõimud ning mis soovitatavalt vastavad JTSO C23, FAA TSO C23 või samaväärse tehnilise standardi nõuetele.

(3) Langevarjuhüpeteks kasutatavad rakmed, varuvarjud ja varuvarju avamisautomaadid peavad olema Eestis tunnustatud. Põhivarjud ja põhivarju avamisautomaadid võivad olla Eestis tunnustamata, kui nende kasutajal on B- või kõrgema kategooria pädevus.

(4) Välisriikide resident võib Eestis kasutada selliseid Eestis tunnustamata langevarje ja avamisautomaate, mille kasutamine on lubatud tema elukohariigis.

(5) Eestis tunnustamata langevarjude ja avamisautomaatide lühiajaliseks või proovikasutamiseks võib ELF väljastada ajutise kasutusloa, millele on märgitud kasutamisaeg ning muud tingimused.

(6) Uue langevarju või avamisautomaadi tüübi tunnustamist võib taotlelda langevarju või lisaseadme omanik või sellele esmase ülevaatuse teostanud varuvarjupakkija või hooldemeister, esitades ELF-ile järgmised andmed ja dokumendid:

- 1) tüübi, valmistaja ja valmistajamaa nimetused;
- 2) tõend valmistajamaa lennundusvõimude antud tüübiheakskiidu kohta;
- 3) kasutusjuhend;
- 4) hooldusjuhend, sh pakkimisjuhend;
- 5) ülevaatuse protokoll.

§ 4. Langevarju pass

(1) Igal langevarjul ja avamisautomaadil peab olema pass, kuhu kantakse selle andmed, teostatud ülevaadused ja hooldetööd, omanikuvahetused, hüpete arv (vähemalt 1 kord aastas) ja varuvarju pakkimised.

(2) Passi väljastab langevarju või avamisautomaadi esmase ülevaatuse teostamisel varuvarjupakkija või hooldemeister, kellele omanik peab esitama järgmised andmed:

- 1) seadme tüüp, valmistaja ja valmistajamaa;
- 2) seadme valmistusaeg ja seerianumber;
- 3) senine kasutuskordade arv
- 4) viimase tehnilise ülevaatuse kuupäev ja selle teostaja nimi;
- 5) välisriigis väljastatud analoogne dokument (kui on olemas; impordil);
- 6) tõendid seadme omandamise õiguspärasusest (kontrollija nõudmisel).

(3) Igal langevarjul ja avamisautomaadil peab olema tunnusmärget (nt seerianumber), mis on kantud langevarju passi.

§ 5. Pakkimine ja kontroll

(1) Kasutusesolevaid langevarje tuleb uuesti pakkida valmistaja juhendis määratud aja möödumisel. Kui valmistaja pole määranud lühemaid pakkimisperioode, loetakse pakkimiste maksimaalseks lubatud vaheajaks 6 kuud.

(2) Põhivarje võib iseseisvalt pakkida vastavat koolitust saanud isik. Koolitusorganisatsiooni määratud pädevate isikute kontrolli all ja vastutusel võivad langevarju pakkida ka teised isikud.

(3) Varuvarje võib pakkida ELF-i peetavasse registrisse kantud vastava pädevusega isik. Pakitud varulangevari tuleb plommida pakkija isikliku tunnusemärgiga. Iga pakkimine tuleb märkida varulangevarju passi.

(4) Pakkija peab kontrollima langevarju iga pakkimise käigus või kahtluse korral, et see on vigastatud.

(5) Iga langevari ja avamisautomaat peab arvelevõtmisel läbima ülevaatuse. Kui valmistaja pole määranud lühemaid kontrollperioode, tuleb langevari ja avamisautomaat uuesti üle vaadata vähemalt üks kord iga 12 kuu jooksul. Ülevaatus võib teostada varuvarjupakkija või hooldemeister.

§ 6. Remont ja säilitamine

(1) Langevarjude remonditöid ja osade vahetust võib teha ELF-is registreeritud vastava pädevusega isik, kes teeb tehtu kohta langevarju passi sellekohase märke. Mistahes omavolilised ümberehitused, mis muudavad langevarju funktsioneerimist, on keelatud.

(2) Langevarju kasutamisel ei või ületada valmistaja poolt ette nähtud maksimaalset kasutusaega.

(3) Hüppeks ettevalmistamata langevarje ja avamisautomaate tuleb säilitada vastavalt valmistaja nõuetele.

3. peatükk. Langevarjurite ja langevarjundusspetsialistide pädevus- ja tervisenõuded

1. jagu. Nõuded vanuse ja tervise osas

§ 7. Vanus

(1) Langevarjur peab olema vähemalt 15 aastat vana, tandemõpilane vähemalt 8 aastat vana.

(2) Noorem kui 18-aastane isik võib hüppekoolituses osaleda vanema või hooldaja kirjalikul nõusolekul.

§ 8. Tervislik seisund

(1) Enne esimest hüpset esitab langevarjur koolitajale kirjaliku, ELF-i poolt kinnitatud vormile vastava kinnituse oma tervisliku seisundi kohta. Alla 18-aastase langevarjuri tervisliku seisundi kinnitab vanem või hooldaja oma allkirjaga. Kinnitus tervisliku seisundi kinnituse kohta on kehtiv 24 kuud.

(2) Koolitajal on õigus nõuda langevarjurilt arstliku tervisekontrolli läbimist isikliku kinnituse esitamisest hoolimata.

(3) Langevarjuinstruktorid peavad vastama klassi 2 tervisenõuetele lennunduseeskirja PEL E 4-1 järgi ning omama sellekohast kehtivat tõendit.

(4) Koolitaja peab säilitama langevarjurite poolt esitatud kinnitused oma tervisliku seisundi kohta ja koopiad lennundusalase meditsiinilise tervisekontrolli otsustest kogu langevarjuri klubis tegelemise aja jooksul.

2. jagu. Langevarjurite pädevusnõuded

§ 9. Langevarjuri pädevus

(1) Langevarjuri pädevuskategooriad on langevarjur-õpilane, tandemõpilane ning A-, B-, C- ja D-kategooria langevarjur.

(2) Langevarjurile, kes on täitnud A-, B-, C- või D-pädevuskategooria omistamiseks vajalikud miinimumnõuded, väljastab ELF tema taotluse alusel rahvusliku või rahvusvahelise pädevussertifikaadi.

(3) Rahvusvahelisi pädevussertifikaate (*FAI International Parachutist Certificate*) tunnustatakse Eestis võrdselt Eesti rahvuslike pädevussertifikaatidega sõltumata sellest, millises FAI liikmesriigis nad välja on antud.

(4) Langevarjuri pädevussertifikaat on kehtiv, kui langevarjur on viimase 12 kuu jooksul sooritanud vähemalt 10 viithüpet. Vastasel juhul tuleb need pädevussertifikaadi kehtivuse taastamiseks sooritada langevarjuinstruktori järelevalve all.

(5) Kõik käesolevas jaos mainitud viithüpped peavad olema stabiilsed ning kontrollitavad, stabiilse avamisega, ning võivad sisaldada kindlaid manöövreid ja kujundeid. AFF hüpe loetakse viithüppeks.

§ 10. Langevarjur-õpilane

Langevarjur-õpilane osaleb algkoolitusel. Peab enne esimest hüpet olema omandanud piisavad teadmised langevarjuhüppest ja varuvarju kasutamisest ning sooritama varuvarjuprotseduuride harjutuse simulaatoril ja eksami algkoolituse teooriaosas käsitletud teemade kohta.

§ 11. Tandemõpilane

Tandemõpilane osaleb tandemkoolitusel. Peab enne esimest hüpet olema omandanud piisavad teadmised tegutsemisest õhusõidukis, väljahüppel, vabalangemisel ja langevarju all.

§ 12. A-kategooria langevarjur

(1) A-kategooria langevarjuri pädevussertifikaadi taotleja peab olema:

- 1) sooritanud 25 viithüpet;
- 2) viibinud vabalangemises kokku 5 minutit;
- 3) sooritanud 5 grupihüpet vähemalt 2 langevarjurist koosneva grupi koosseisus;
- 4) võimeline kontrollima kehaasendit vabalangemises;
- 5) võimeline maanduma 50 meetri raadiusega ringi 10 järjestikkusel hüppel.

(2) A-kategooria langevarjuril on õigus:

- 1) hüpata langevarjuga langevarjuinstruktori otsese juhendamise ja kontrolli all;
- 2) pakkida õpitud ja hüppel kasutatavat põhivarju langevarjupakkija või instruktori kontrolli all.

§ 13. B-kategooria langevarjur

(1) B-kategooria langevarjuri pädevussertifikaadi taotleja peab olema:

- 1) täitnud kõik A-kategooria nõuded;
- 2) sooritanud 50 viithüpet;
- 3) viibinud vabalangemises kokku 30 minutit;
- 4) sooritanud 10 grupihüpet, sh vähemalt 5 hüpet vähemalt 3 langevarjurist koosneva grupi koosseisus;
- 5) võimeline pakkima hüppel kasutatavat põhivarju.

(2) B-kategooria langevarjuril on õigus:

- 1) iseseisvalt sooritada langevarjuhüppeid kontrollitud tingimustes;
- 2) iseseisvalt pakkida hüppel kasutatavat põhivarju.

§ 14. C-kategooria langevarjur

(1) C-kategooria langevarjuri pädevussertifikaadi taotleja peab olema:

- 1) täitnud kõik B-kategooria nõuded;
- 2) sooritanud 200 viithüpet;
- 3) viibinud vabalangemises kokku 60 minutit;
- 4) sooritanud 50 grupihüpet, sh vähemalt 10 hüpet vähemalt 4 langevarjurist koosneva grupi koosseisus.

(2) C-kategooria langevarjuril on õigus:

- 1) iseseisvalt sooritada langevarjuhüppeid;
- 2) iseseisvalt pakkida hüppel kasutatavat põhivarju.

§ 15. D-kategooria langevarjur

(1) D-kategooria langevarjuri pädevussertifikaadi taotleja peab olema:

- 1) täitnud kõik C-kategooria nõuded;
- 2) sooritanud 500 viithüpet;
- 3) viibinud vabalangemises kokku 180 minutit.

(2) D-kategooria langevarjuril on õigus:

- 1) sooritada langevarjuhüppeid omal vastutusel igal langevarjuspordi alal;
- 2) iseseisvalt pakkida hüppel kasutatavat põhivarju.

3. jagu. Koolitusspetsialistide pädevusnõuded

§ 16. Koolitusspetsialisti pädevus

- (1) Koolitusspetsialistid on langevarjuinstruktor, tandeminstruktor ja AFF-instruktor.
- (2) Langevarjurile, kes on täitnud kõik vastava koolitusspetsialisti pädevuskategooria omistamiseks vajalikud nõuded, läbinud kinnitatud õppeprogrammi ning sooritanud kirjaliku eksami, väljastab ELF koolitusorganisatsiooni taotluse alusel koolitusspetsialisti pädevustunnistuse.
- (3) Langevarjuinstruktoril on õigus viia läbi teoreetilist, praktilist ja hüppekoolitust vastavalt neile koolitusprogrammidele, mis on märgitud tema pädevustunnistusel.
- (4) Langevarjuinstruktor vastutab tema järelevalve all hüppavate langevarjur-õpilaste, tandem-õpilaste ja A-kategooria langevarjurite hüpete ohutu korraldamise eest.
- (5) Koolitusspetsialisti pädevustunnistus on kehtiv, kui ta on sooritanud viimase 12 kuu jooksul vähemalt 10 viithüpet ja viinud läbi kogu algkoolituse programmi vähemalt 10 õpilasele. Vastasel juhul tuleb pädevuse uuendamiseks sooritada eeltoodu kehtiva pädevusega langevarjuinstruktori järelevalve all.

§ 17. Langevarjuinstruktor

Langevarjuinstruktori pädevuse taotleja peab:

- 1) olema vähemalt 18-aastane;
- 2) omama kehtivat C-kategooria langevarjuri pädevust;
- 3) olema sooritanud 300 viithüpet;
- 4) tundma langevarjurite koolitusmetoodikat ja õppeprogramme;
- 5) tundma koolitusorganisatsioonis kasutatavaid langevarje, nende tehnilisi omadusi ja pakkimist;
- 6) tundma õppeprotsessis ja langevarjuhüpetel kasutatavaid abivahendeid;
- 7) teadma langevarjuinstruktori kohustusi ja vastutust langevarjuhüpete sooritamise ajal;
- 8) teadma kõikide tema poolt õpetama hakatavate langevarjuhüppe alaliikide sooritamise teoreetilisi küsimusi, praktilist teostamist ja õpetamise metoodikat;
- 9) teadma koolitusorganisatsioonis kasutatavatelt õhusõidukitelt langevarjuhüpete sooritamise korda;
- 10) oskama teostada langevarjurite stardieelset kontrolli;
- 11) olema koolitusülema järelevalve all läbi viinud nii algkoolituse teoreetilise ja praktilise maapealse osa kui ka praktilise hüppekoolituse vähemalt 15 õpilasele.

§ 18. Tandeminstruktor

Tandeminstruktori pädevuse taotleja peab:

- 1) olema vähemalt 21-aastane;
- 2) omama kehtivat D-kategooria langevarjuri pädevust;
- 3) omama viimase 12 kuu jooksul pidevalt kehtinud langevarjuinstruktori pädevust;
- 4) olema sooritanud 500 viithüpet ja viibinud vabalangemises 300 minutit;
- 5) vastama koolitusorganisatsiooni ja tandemlangevarju valmistaja poolsetele täiendavatele nõuetele.

§ 19. AFF instruktor

(1) AFF (*Accelerated Freefall*) instruktori pädevuse taotleja peab:

- 1) olema vähemalt 21-aastane;
- 2) omama kehtivat D-kategooria langevarjuri pädevust;
- 3) olema sooritanud 700 viithüpet ja viibinud vabalangemises 360 minutit;
- 4) vastama koolitusorganisatsiooni poolsetele täiendavatele nõuetele.

4. jagu. Varustusspetsialistide pädevusnõuded

§ 20. Varuvarjupakkija

- (1) Varuvarjupakkija pädevuse omistab ELF koolitusorganisatsiooni taotlusel pärast kinnitatud teoreetilise ja praktilise õppeprogrammi läbimist ning kirjaliku eksami sooritamist.
- (2) Varuvarjupakkijal on õigus iseseisvalt pakkida neid varuvarjutüüpe, mis on loetletud tema pädevustunnistusel ning teostada langevarjude ja avamisautomaatide ülevaatust.
- (3) Varuvarjupakkija kohus on teatada hooldemeistrile langevarjuvarustuse juures avastatud puudustest.

§ 21. Hooldemeister

(1) Hooldemeistri pädevuse omistab ELF koolitusorganisatsiooni taotlusel pärast kinnitatud teoreetilise ja praktilise õppeprogrammi läbimist ning kirjaliku eksami sooritamist.

(2) Hooldemeistril on õigus:

- 1) iseseisvalt pakkida neid varuvarjutüüpe, mis on loetletud tema pädevustunnistusel;
- 2) teostada langevarjude ja avamisautomaatide ülevaatus
- 3) teostada langevarjude ja avamisautomaatide remonttöid tootja poolt lubatud ulatuses.

4. peatükk. Langevarjuhüpete sooritamine

§ 22. Langevarjuhüpete korraldamine

(1) Langevarjuhüppeid võib korraldada ainult ELF-is registreeritud organisatsioon. Koolitusprogrammi raames tehtavad hüpped peavad toimuma ELF-i poolt heakskiidetud hüppekohas.

(2) Langevarjuhüpetel tuleb järgida lennuvälja kohta kehtivaid reegleid ja lennuliiklusteenindusüksuse juhendeid.

(3) Igal langevarjuhüppelennul peab pardail viibivaist langevarjuritest kõrgeimat pädevust omav või tema poolt määratud isik kooskõlastama õhusõiduki kapteniga hüppekõrgused, lennuringide arvu ja suunad, signaalid, langevarjurit e eraldumiskoha õhusõidukist ja vajalikud intervallid langevarjurit e eraldumiste vahel.

(4) Langevarjuhüpete sooritamise ajal peab maandumispaiga ja õhusõiduki vahel olema raadioside.

§ 23. Langevarjuri kohustused hüppel

(1) Langevarjuhüppel peab põhivari olema täielikult avanenud 600 m ja tandemvari 1000 m kõrgusel maapinnast, kui langevarju valmistaja pole ette näinud suuremat avamiskõrgust.

(2) Kui langevarjur plaanib avada langevarju kõrgemal kui 1500m maapinnast, peab ta sellest eelnevalt teavitama teisi langevarjureid ja õhusõiduki kaptenit.

(3) Langevarjuhüpete sooritamise ajal on langevarjur kohustatud pidevalt jälgima ümbrust alates lennukist eraldumise hetkest kuni maandumiseni, vältimaks õhus teiste langevarjurit ega ohtlikult lähestikku sattumist ja kokkupõrke ohtu.

(4) Langevarjuhüppeid ei tohi sooritada:

- 1) alkoholi- või narkojoobes;
- 2) kui langevarjuri füüsiline või psüühiline seisund ei luba hüpet ohutult sooritada.

§ 24. Õhusõiduk ja selle meeskond

(1) Langevarjuhüppelende sooritava õhusõiduki kapteni lennukogemus peab olema vähemalt 200 lennutundi, millest vähemalt 75 lennutundi peab olema antud tüüpi õhusõidukil ning vähemalt 5 langevarjuhüppelendu vastava pädevusmärkega instruktoriga juhendamisel.

(2) Õhusõiduk peab olema kohaldatud langevarjuhüpeteks vastavalt lennukäsiraamatu nõuetele ja omama selleks vastavat varustust.

(3) Kui langevarju avamisseade on kinnitatud õhusõidukisse peab langevarjuhüpete ajal õhusõidukis olema kättesaadavas kohas nuga.

(4) Õhusõidukites, millel on ette nähtud üle 10 reisijakoha, peavad meeskond ning pardal viibivad isikud olema stardi ja maandumise ajal kinnitatud turvavöödega. Samuti peavad kinnitatud olema kõik esemed, mis võiksid õhusõiduki manöövrite käigus liikumahakkamisel inimesi või õhusõidukit vigastada.

(5) Kui õhusõiduki uks on avatud, peavad kõik langevarjudega varustamata või hüppekoolitusele mittelubatud isikud olema kinnitatud turvavöödega.

(6) Langevarjurit e kogumass ei tohi ületada valmistajatehase poolt õhusõiduki jaoks ette nähtud maksimaalset massi. Kui langevarjuri mass täies varustuses pole täpselt teada, loetakse selleks 85 kg.

§ 25. Langevarjuri varustus

(1) Langevarjuhüppeid tohib sooritada langevarjuga, mille passis on kõlblikkuse märke ning mille põhi- ja varuvari on kinnitatud ühise kandesüsteemi külge.

(2) Kuni B-kategooria omandamiseni ning tandemhüpetel peab langevarjul olema varu- või põhivarju avamisautomaat. Koolitusülemal ja langevarjuinstruktoril on õigus nõuda avamisautomaadi kasutamist ka edasiste hüpete ajal

(3) Kui langevarjuhüpe toimub kõrgemalt kui 1200 m, peab varustuse hulka kuuluma visuaalne kõrgusmõõtja ja/või stopper. Lisaks võib kasutada helisignaaliga kõrgusmõõtjat.

(4) Langevarjuri varustusse kuuluva spetsiaalse noa olemasolu on kohustuslik kui kasutataval langevarjul on võimalik põhikuplist eraldumine. Nuga peab olema kättesaadav mõlema käega ja kinnitatud viisil, mis välistab selle iseenesliku ärakukkumise.

(5) Kuni D-kategooria omandamiseni peab langevarjur kandma peakaitset hüppe ajal ning õhusõiduki liikumisel madalamal kui 300m.

(6) Kui lennatakse kõrgemal kui 4500 m maapinnast, peavad õhusõidukis olema hapnikuaparaadid. Kõrgusel üle 6000 m maapinnast peavad langevarjuritel olema individuaalsed hapnikuaparaadid nii õhusõidukis kui hüppe ajal ja langevarjudel avamisautomaadid.

(7) Kui langevarjur kasutab hüppe ajal sellist lisavarustust, mis oluliselt mõjutab vabalangemist, peab tal olema vähemalt D-kategooria pädevus või saadud lisavarustuse valmistaja ja ELF-i poolt tunnustatud ettevalmistus selle kasutamiseks.

(8) Lisavarustus peab hüppe ajal tekkinud avariiolekorras olema kergesti eemaldatav ning vajadusel varustatud langemiskiirust pidurdava süsteemiga, et oleks välditud kahjustused selle langemisel maapinnale või ehitistele. Selliseid hüppeid ei tohi sooritada asustatud punktide ja rahvakogunemiste kohal.

(9) Hüppel kasutatavate lisaseadmete kinnitused peavad olema tehniliselt teostatud selliselt, et need ei muutuks ohtlikuks langevarjurile või teda ümbritsevatele õhusõidukist eraldumisel, vabalangemisel ja langevarju avanemisprotsessis. Seadmed ei tohi segada langevarju juhtkäepidemete ja noa kasutamist. Langevarjur ei tohi endaga kaasa võtta esemeid, mis võivad takistada teda õhus tegutsemisel, langevarju juhtkäepidemete kasutamisel ja maandumisel.

§ 26. Tiivakoormus

(1) Varuvarjude, tandemvarjude ja ümmarguste põhivarjude kasutamisel tohib neid koormata ainult valmistaja poolt ette nähtud piirides.

(2) Laugur - tüüpi langevarjude lubatud suurus sõltub langevarjuri massist ja kogemusest. Kuni 200 hüppe kogemusega langevarjuritel leitakse maksimaalne lubatud kupli suurus alljärgneva tabeli abil. Vasakpoolsest veerust leitakse langevarjuri mass, ülemisest reast kupli suurus ja neile vastavast tabeli lahtrist minimaalne hüpete arv, mille puhul nii raske langevarjur võib nii väikese kupliga hüpata.

	m ²	20,5	19,5	17,7	15,8	13,9	12,6	11,2	9,9	9,0
	ft ²	220	210	190	170	150	135	120	107	97
40 kg	0	0	10	20	30	45	70	100	150	
45 kg	0	0	10	25	40	60	90	140	170	
50 kg	0	5	10	30	50	70	100	150	200	
55 kg	0	5	10	40	80	120	170	200		
60 kg	10	10	30	50	90	100	200			
65 kg	20	25	50	60	100	150	200			
70 kg	30	35	60	80	100	200				
75 kg	40	45	90	100	150	200				
80 kg	50	55	100	150	200					
85 kg	60	65	110	150	200					
90 kg	70	80	130	150						
95 kg	80	100	150	200						
100 kg	100	100	150							
105 kg	100	150	200							
110 kg	150	150	200							
115 kg	150	200								
120 kg	200	200								
125 kg	200									

§ 27. Maandumiskoht

- (1) Langevarjurite maandumiskoht peab olema väljahüppe momendil õhusõidukist nähtav.
- (2) Väljaspool asula piire võivad vähemalt 50 hüpet sooritanud langevarjurid hüpata ka visuaalse nähtavuse puudumisel tingimusel, et väljahüppekoha määramiseks kasutatakse GPS-seadet, vertikaalne nähtavus on vähemalt 800 m AGL ning langevarjurid kasutavad kõrgusemõõtjat.
- (3) Maandumispiirkond peab olema vaba takistustest, mis võiks ohustada langevarjurite elu ja tervist ning maandumispaigas peavad olema tuule suunda ja tugevust näitavad vahendid.
- (4) Maandumiskohas peab olema tagatud esmaabi andmine ja kannatanu transportimine sobiva liiklusvahendiga.
- (5) Langevarjuhüpete korraldajad peavad omama alaliste langevarjuhüpete korraldamispaikade skeeme kuhu on märgitud neid ümbritsevad langevarjureid ohustada võivad takistused ja varumaandumispaigad.
- (6) Kui õhusõidukist väljahüppekohast või maandumispaigast 1 km raadiuses asub veekogu kus on selge uppumisvõimalus, peavad langevarjurid kandma päästeveste ja valves olema päästja koos päästevahenditega kuni 5 samal ajal õhus oleva langevarjuri kohta, välja arvatud juhul kui plaanitud maandumisplats asub maapinnal, kasutatakse laugur - tüüpi põhi- ja varulangevarju ning langevarjur oskab ujuda.
- (7) Kui plaanitud maandumispaik asub vees peab lisaks eeltoodule vee temperatuur olema minimaalselt 17°C, langevarjur peab oskama ujuda ning omama ettevalmistust langevarju rakmetest vabanemiseks vees. Päästjad peavad olema saanud ettevalmistuse langevarjurite kiireks veest väljatoimetamiseks.

§ 28. Tuul

Tuule kiiruse piirangud langevarjuhüpetel mõõdetuna 2,5 m kõrgusel:

- 1) õpilased esimese viie hüppe ajal: 5 m/s;
- 2) tandemhüpped, õpilased alates 6 hüppest ja A-kategooria langevarjurid: 6 m/s;
- 3) B-kategooria langevarjurid: 8 m/s;
- 4) C-kategooria langevarjurid: 10 m/s;
- 5) D-kategooria langevarjurid: 11 m/s;
- 6) kui põhi- või varuvari ei ole laugur: 8 m/s.

§ 29. Õised hüpped

- (1) Hüpete sooritamiseks öösel peab olema ELF-i eriluba.
- (2) Tuule kiirus võib olla maksimaalselt 4 m/s.
- (3) Langevarjurid peavad omama vähemalt B-kategooria pädevust.
- (4) Igal langevarjuri peab olema taskulamp kupli korrasoleku kontrollimiseks pärast avanemist, valgustatud ja/või heliline kõrgusmõõtja ning valgusallikas, mis võimaldab teda eemalt märgata.
- (5) Maandumisplats peab olema valgustatud.

§ 30. Hüpped rahvakogunemistele, lennundusüritustele või asulate territooriumile

- (1) Hüpete sooritamiseks peab olema ELF-i ja Lennuameti eriluba.
- (2) Langevarjurid peavad omama vähemalt B-kategooria pädevust
- (3) Langevarjurid peavad enne hüppe sooritamist olema tutvunud maandumisplatsiga ja varumaandumisplatsidega.
- (4) Kasutatav langevarjutüüp peab võimaldama tavaolukorras maanduda ettenähtud maandumisplatsile.

§ 31. Hüpperaamat

- (1) Langevarjur, välja arvatud tandemõpilane, peab pidama hüpperaamatut, kuhu ta registreerib kronoloogilises järjekorras kõik sooritatud langevarjuhüpped.
- (2) Hüpperaamatusse on kantud järgmine info:
 - 1) langevarjuri ees- ja perekonnanimi;

- 2) sünniaeg;
- 3) isikukood;
- 4) telefoni number;
- 5) pädevuskategooria.

(3) Iga sooritatud langevarjuhüppe kohta kantakse hüpperaamatusse järgmine info:

- 1) hüppe number;
- 2) hüppe kuupäev;
- 3) hüppe sooritamise koht;
- 4) hüppe sooritamise kõrgus;
- 5) vabalangemise aeg;
- 6) hüppestiil;
- 7) õhusõiduki tüüp, millest hüpe sooritati;
- 8) langevarju tüüp;
- 9) allkiri (õpilase hüppe kinnitab allkirjaga langevarjuinstruktor);
- 10) märkused õppe- ja treeninghüpete ning muu langevarjuhüppesse puutuva kohta (maandumine varuvarjuga ja takistustele, ohtlike olukordade tekitamine ja nendesse sattumine jms).

(4) Tandeminstruktor peab lisaks isiklikule hüpperaamatule pidama tandemhüpperaamatut, kuhu märgitakse eraldi kõik tandemhüpped.

(5) Hüpperaamatu sissekanded on aluseks pädevuskategooria omistamisel.

5. peatükk. Langevarjurite koolitamine

§ 32. Koolitusorganisatsiooni personal

(1) **Koolitusülem** - vastutab koolitusprotsessi nõuetekohase läbiviimise eest. On kohustatud kontrollima ja nõudma koolitusloas esitatud tingimuste ning lennunduse ja langevarjuhüpete kohta käivate eeskirjade täitmist.

(2) **Langevarjuinstruktor** - viib läbi teooria- ja praktikatunde ning vastutab praktilise hüppekoolituse ohutu korraldamise eest. On kohustatud kontrollima, et hüppekoolituses osalejad täidaksid kõiki langevarjualaseid eeskirju ja juhendeid ning neil oleks vajalik teoreetiline ja praktiline ettevalmistus ning nad vastaksid pädevusnõuetele. Praktilist hüppekoolitust võib läbi viia ainult kehtiv langevarjuinstruktori pädevusega isik.

(3) **Maakoolitaja** - vastava ettevalmistuse saanud ja eksamid sooritanud langevarjur, kes koolitusülema kirjalikul loal võib läbi viia koolituse maapealset osa.

(4) **Varustusülem** - vastutab koolitusel ja langevarjuhüpetel kasutatava varustuse ja langevarjude korrasoleku ning langevarjude pakkijate, hoolde- ja remonditööde tegijatel vajaliku kvalifikatsiooni olemasolu ning juhendite ja eeskirjade täitmise eest.

§ 33. Koolitusluba

(1) Langevarjurite alg- ja põhikoolituse läbiviimiseks on vajalik ELF-i poolt välja antud koolitusluba. Koolitusloa saamiseks peavad koolitajal olema õppetöök vajalikud ruumid, õppevahendid ja koolituspersonal, sh koolitusülem, varustusülem ja vähemalt üks langevarjuinstruktor. Vajadusel võib üks isik täita ka mitut näidatud ametikohta.

(2) Taotlus koolitusloa saamiseks esitatakse ELF-ile kirjalikult. Koos taotlusega esitatakse järgmised dokumendid:

- 1) langevarjuinstruktorite pädevustunnistused;
- 2) koolitusülema, varustusülema ja langevarjuinstruktorite kirjalik nõusolek töötamiseks vastaval ametikohal;
- 3) koolitusprogrammi täitmiseks vajalike treeningute ja hüppeliikide kirjeldus ning õppe- ja harjutustundide arv;
- 4) koolituses kasutatava hüppevarustuse nimekiri.

(3) Koolitusluba antakse ELF-is ja/või Lennuametis kinnitatud programmi alusel kindla kursuse läbiviimiseks või määratud kehtivusajaga.

(4) Koolitusloal peavad olema loetletud kõik langevarjuspordialade liigid, milles viiakse läbi teoreetilist õpetust ja hüppekoolitust ning instruktorite nimed ja pädevuskategooriad.

(5) Kui koolitusprotsessi jooksul ei täideta koolitusloa tingimusi või kehtivaid eeskirju, võib koolitusloa tühistada või selle kehtivuse peatada.

§ 34. Koolitusprogramm ja -protsess

(1) Koolitusprogramm peab sisaldama teoreetilist ja maapealset ettevalmistust ning langevarjuhüpete sooritamist. Maapealse algkoolituse teoreetiline ja praktiline õpetus tuleb anda ühtse kursusena ja see peab moodustama terviku.

(2) Koolitaja peab tagama õppeprotsessis vajalikud õppeklassid, õppevahendid ja treeningseadmed ning hüpete sooritamiseks vajaliku varustuse.

(3) Alg- ja põhikoolituse käigus peab koolitaja pidama teoreetiliste ja praktiliste tundide kohta päevikut, kuhu märgitakse osavõtjate andmed, tundide läbiviimise aeg, kohalolijad, tunni kestvus, teema, koolitaja nimi ja allkiri.

(4) Enne esimest hüpet peab langevarjur-õpilane sooritama kirjaliku teooriaeksami, demonstreerima õhusõidukist väljahüpet, tegevust õhus ja maandumisostkust ning varulangevarju kasutamist simulaatoril.

(5) Põhi- või täiendkoolituse saaja sooritab eksami pärast temale ettenähtud õppeprogrammi läbimist.

(6) Kui vaheaeg eksamite sooritamise ja hüpeteni jõudmise vahel on üle 2 kuu, tuleb kontrollida langevarjuri teoreetilisi teadmisi ja läbida uuesti maapealne praktiline koolitus.

(7) Enne koolituse algust peab koolitaja igale koolitatavale teatama koolituse ajal kehtivatest kindlustustest või nende puudumisest.

§ 35. Varuvarjuprotseduuride harjutus

(1) Koolitusprogramm peab sisaldama nii õppe- kui hüppeperioodil kõikide kategooriate langevarjurite ja langevarjuinstruktorite poolt kohustuslikult täidetava ohutusprogrammi treeninguid simulaatoritel, ohuolukordade matkimisel ja varulangevarju kasutamisel järgmiste vaheaegadega:

1) õpilased ning A- ja B-kategooria langevarjurid: vaheaeg kuni 2 kuud;

2) C- ja D-kategooria langevarjurid, langevarjuinstruktorid: vaheaeg kuni 4 kuud.

(2) Märkmed treeningute läbimise kohta tehakse langevarjuri hüpperaamatusse. Eeltoodud treeningute õigeaegse läbimiseta on langevarjuhüpete sooritamine keelatud.

6. peatükk. Õnnetused ja intsidendid

§ 36. Teatamine langevarjuõnnetusest ja -intsidendist

(1) ELF-ile tuleb 24 tunni jooksul kirjalikult teatada kõigist hüpetegevuse käigus aset leidnud sündmustest, mille tagajärjel või käigus:

1) langevarjur sai surma või vigastada;

2) kokkupõrkel langevarjuriga sai surma või vigastada teine isik;

3) tekkis oluline materiaalne kahju.

4) langevarjur, õhusõiduk või lennutegevuse turvalisus oli ohustatud;

5) kasutati varulangevarju;

6) maanduti takistustele ja see ohustas langevarjurit;

(2) Lõike 1 kohane teade koostatakse ELF-i poolt kinnitatud blanketil.

(3) Surma või raske vigastusega lõppenud langevarjuõnnetustest tuleb viivitamatult teatada politseisse ning ELF-i määratud isikule.

(4) Surma või raske vigastusega lõppenud langevarjuõnnetuse asjaolude uurimiseks moodustab ELF langevarjuspetsialistidest koosneva uurimiskomisjoni.

7. peatükk. Langevarjundus kui spordiala

§ 37. Langevarjusport

(1) Eesti langevarjuspordi arendamisel tegutseb ELF kui vastav spordialaliit.

(2) Võistluste ja rekordite reeglite osas juhindub ELF Rahvusvahelise Lennuspordi Föderatsiooni (FAI, *Fédération Aéronautique Internationale*) normidest.

8. peatükk. Rakendussätted

1. jagu. Üleminekusätted

§ 38. Varem välja antud pädevussertifikaadid ja pädevustunnistused

(1) Varem välja antud pädevussertifikaadid ja pädevustunnistused kehtivad neile märgitud kehtivusaja lõpuni, kui see ei ole otseses vastuolus käesoleva eeskirja sätete eesmärgiga.

(2) ELF-i langevarjukomitee koostab ühe kuu jooksul käesoleva eeskirja jõustumisest võrdlustabeli käesoleva eeskirja alusel omistatavate pädevuskategooriate ja varem omistatud pädevuskategooriate kõrvuti kasutamise hõlbustamiseks üleminekuperioodil.

§ 39. Tüübiheakskiit

(1) Langevarjude ja avamisautomaatide, mis on käesoleva eeskirja jõustumise hetkel Eesti residentide omandis, kasutamist võib ilma tüübiheakskiidu nõuet täitmata jätkata kuni järgmise perioodilise ülevaatuseni, kuid mitte kauem kui ühe aasta jooksul eeskirja jõustumisest.

(2) Langevarjude ja avamisautomaatide, mis on käesoleva eeskirja jõustumise hetkel Eesti residentide omandis, kuid millele ei anta tüübiheakskiitu, omanikele võib ELF väljastada ajutise kasutusloa, milles määratakse ära, et nimetatud varustust tohib kasutada ainult selle omanik.

§ 40. Tiivakoormus

Langevarjude, mis on käesoleva eeskirja jõustumise hetkel Eesti residentide omandis, kuid mille omanik neid kasutades ületab lubatud tiivakoormust, kasutamist võib nende omanik ELF-i loal jätkata.

2. jagu. Eeskirja jõustumine

§ 41. Jõustumine

Käesolev eeskiri jõustub seda kehtestava majandus- ja kommunikatsiooniministri määruse jõustumise kuupäeval.